

EU ZRUŠILA PRÁVNÍ STÁTY

- CZ24 News | 25. února 2021

EU: Svou dluhovou krizi se Evropa hned na počátku rozhodla řešit vznikem dočasných institucí s názvem Evropský nástroj finanční stability (EFSF) a Evropský mechanismus finanční stabilizace (EFSM).

Jakmile se ukázalo, že krize bude chronická a potrvá léta, vyměnila Evropská unie EFSM za ESM – Evropský stabilizační mechanismus (European Stability Mechanism). To je záchranný fond finanční pomoci pro země platící eurem. ESM začal fungovat k 15. říjnu 2012. Jenomže – ESM přinášel hned od svého vzniku politické problémy.

Na Slovensku kvůli němu padla vláda a v ČR odmítal prezident podepsat změnu Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), která vznik ESM umožnila. Zatímco Senát ČR odsouhlasil ratifikaci v dubnu 2012 a Poslanecká sněmovna v červnu 2012, prezidentský podpis musel čekat na nového prezidenta až do dubna 2013.

Pozor, důležité upozornění: Tento fond má sloužit na záchranu zemí platících eurem – ovšem za jeho peníze ručí všechny země EU! Tedy i my bez eura. Bude-li se nějaká země chovat nezodpovědně, my její dluhy zaplatíme také a nemůžeme se proti tomu jakkoli bránit.

ESM vznikl na záchranu bankrotujících států. V roce 2020 měl kapitál v hodnotě 80 mld. eur a k tomu se ještě vlády zavázaly poskytnout v případě potřeby fondu dalších 622 mld. eur. Kumulovaná palebná síla fondu tak činí 702 mld. eur.

Myšlenkou fondu je, že jako právnická osoba s aktivy v hodnotě 80 mld. eur si může na trhu levně půjčovat a peníze obratem poslat té které bankrotující vládě. Tím byl obejit právní problém: Jednotlivé vlády by si totiž neměly vzájemně půjčovat za účelem vyhnoutí se bankrotu, protože ve prospěch cizí země ohrožují svou zemi a riskují ve prospěch cizích občanů peníze vlastních občanů.

Fintou fondu je, že na rozdíl od vlád může přímo vykupovat státní dluh bankrotující země. Může tedy nakoupit i to, co by nikdo střízlivý nikdy nenakoupil. Jinými slovy, ESM je trojský kůň, který v případě potřeby umožní monetizovat státní dluh. A to je pochopitelně po desetiletí zakázaná praktika. Teď ji ovšem EU „elegantně“ obešla.

Postupem času, jak se různí evropští politici nechávali slyšet, že další krize Evropě nehrozí, začali mnozí přemýšlet nad tím, že fond ESM se už překonal. Proto byla v létě 2019 dohodnuta jeho reforma. Modernizovaný fond by měl mít ještě víc pravomocí při záchraně předlužených vlád!

No - a pak, tedy v době, kdy tolik sílily hlasy, že „další krize přeci nehrozí“, přišel rok 2020. Kdo by to byl čekal...? (V realitě měl takový průšvih čekat každý.)

Proč je dobré vědět, že v EU existuje fond, který účelově obchází právo? Protože právní stát je takový stát, který ctí své vlastní zákony. EU sice technicky vzato vlastní pravidla dodržuje, ale jejich duch obchází. Je tedy naivní spoléhat na to, že zákon je pro stát nepřekročitelný.

A zákon je tím snadněji pro stát překročitelný, čím víc vyděsí své vlastní občany a čím silnější záminku si uměle vyrobí, proč vlastní zákon nedodržovat. Covid takovou záminku pro hokej s veřejnými penězi poskytnul dokonale.

Poslanecká sněmovna schválila pro letošní rok navýšení schodku státního rozpočtu z 320 miliard korun na půl bilionu. „Je to novela, která rozhodne, jestli vyjdeme z krize silní, nebo zvolíme cestu krachu, chudoby a nejistoty. Potřebujeme dát do ekonomiky peníze,“ burcovala ještě před hlasováním ministryně financí Alena Schillerová.

Paní ministryně má v jedné věci pravdu: Je to novela, která rozhodne, jestli vyjdeme z krize silní, nebo zvolíme cestu krachu, chudoby a nejistoty. Jenom je to přesně opačně. Nezadlužit se znamená zůstat silní. Zadlužit se znamená cestu budoucí chudoby. Reakce většiny vlád světa na koronavirus byla v oblasti veřejných financí podobná: Výsledkem je ohromný nárůst globálního dluhu, ať už ho počítáme jakoukoli metodikou.

MMF původně počítal s tím, že globální dluh vyskočí v roce 2020 z 83,5 % globálního hrubého domácího produktu (HDP) v roce 2019 na 84 %. Nicméně koronavirus utrhl vládní výdaje ze řetězu. Globální veřejný dluh na konci loňského roku dosáhl 97,6 % hrubého domácího produktu. Vlády v boji s covid-19 utratily 301 bilionů Kč. MMF přitom očekává, že koncem roku 2021 bude dluh už na 99,5 % HDP. To je extrémně nezdravý trend. Planeta se blíží svému předlužení. Už to není jen problém pár států.

ČR má nyní sice stále ještě dobrý rating, nicméně už i vládní data počítají s tím, že kdyby vyskočily úrokové sazby, hrozí v roce 2023, že budeme místo loňských 40 mld. Kč vydávat ročně na dluhovou službu přes 74 mld. Kč. To jsou peníze, které bychom mohli věnovat každý rok na výstavbu dálnic, které jsou u nás katastrofální. Místo toho jimi budeme krmit spekulanty. Ale nedost na tom.

Problémem do budoucna je, že vedení EU zneužilo situaci, kdy lidé propadli panice, a pod rouškou pandemie prosadilo plán Next Generation EU, jehož součástí jsou společné dluhy členských zemí EU a jednou i společné daně. Vedení EU se tak podařilo prosadit to, o čem se dlouho mluvilo a nikdo neměl odvalu a sílu to realizovat. To právě takhle se obchází vůle jednotlivých národních států.

ČR tak na sebe do budoucna přebírá riziko splácení cizích dluhů, které navíc nejsou určené na skutečný boj s koronavirem, jak se tvrdí, ale na prosazení zelených cílů a zabránění dalšímu „brexitu“.

Tento text cituje pasáže z knihy Šichtařová & Pikora: Jak nepřijít o peníze (2020)

Autor: Markéta Šichtařová

Zdroj: <https://sichtarova.blog.idnes.cz/>